

Varvets träarbetare håller gamla traditioner vid liv

• Nu kommer erfarenheter och lärdomar från de gamla pansarskeppen åter till heders på varvet. Oscar II, gamla Fylgia och andra storheter från den svenska flottan har gett underlag till de reparationer som lite i skymundan pågår nedanför Mastkranen. Där, väl skyddat av masonittak, presenningar och plastdukar får segelskonerten Gladan en välbehövlig uppfräschning. Och den kanske viktigaste för den 27-åriga seglardamen. Hon får ett nytt däck – av finaste Oregon Pine.

• Men vad har det att göra med pansarskepp som Oscar II och Fylgia?

– Det var på de båtarna – och liknande – som vi lärde oss det här jobbet, berättar verkmästare Vilhelm Persson och hans förman John Emilsson. Då fick vi lära oss lägga ett trädäck på rätt sätt – så att det både blev snyggt och funktionsdugligt.

• Nu är det Vilhelm Persson och John Emilsson som lär ut sina knep och sitt kunnande till den nya generationen. Det är de som har ansvaret för att en gammal fin skeppsbyggartradition hålls vid liv på varvet – konsten att lägga trädäck.

VIKTIGT?

• Men är det då så viktigt?
– Många seglare tittar först

på däck. Ett snyggt, väl-lagt och väl underhållet däck är en skönhetssyn för alla seglare. Och dessutom har det faktiskt en stor betydelse för fartygets gång, förklarar John Emilsson där han står och tittar medan "planka" efter "planka" passas in i däck.

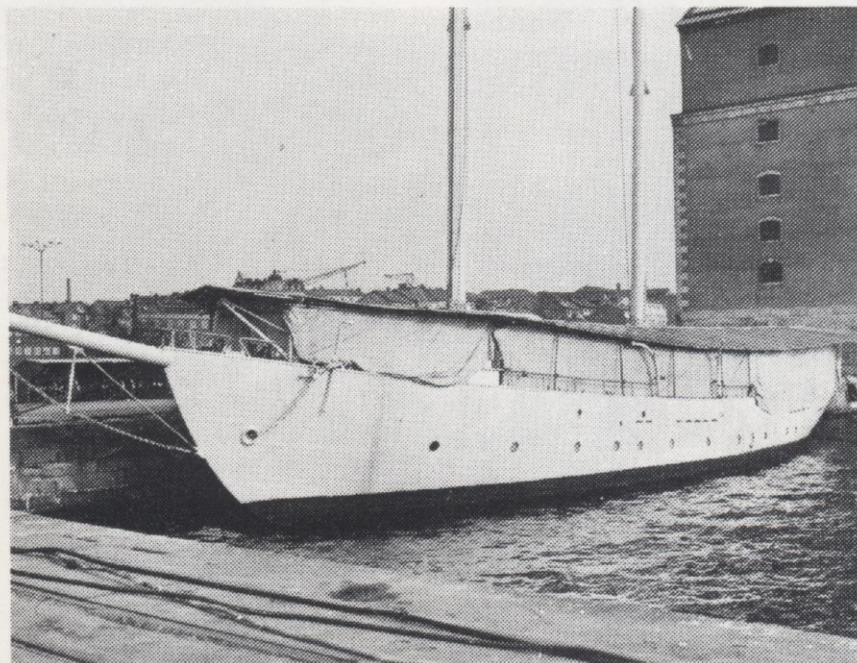
– Du förstår, fortsätter John, gör man det inte ordentligt så kan det glida och då försämras stabiliteten i hela skeppet.

– Och så har vi ju gamla reglementen att gå efter, berättar Emilsson vidare. Flottan har exakta bestämmelser för hur däcken ska se ut. Och det är reglementen som vi följer till punkt och pricka.

– Titta här till exempel, säger John och går fram till skarndäck. Här ser du en huk och hur vi sedan lägger däck. Mellan däck och skarndäck får det vara högst 45 grader. Inte mer.

SVÅR KONST

Låter det krångligt? Det är en svår konst, men lite begripligare ska vi försöka göra den för alla icke seglande varvsanställda. Skarn-

Under den här täckelsen har en gammal skeppsbyggartradition förts vidare

Så ska ni göra. Verkmästare Vilhelm Persson, t h, och förman John Emilsson tittar på när Erik Johansson, t v, och Tore Thorell lägger däck på Gladan.

däck är den "planka" av ek som går runt omkring hela däck. En ytterkant så att säga. En "huk" är så en insågning i den här ek-plankan, just för att gradtalet inte skall överskridas.

Annars kan däcksplankorna spricka sönder.

– Men grabbarna lär sig det här bra, säger både John och Vilhelm och tittar förnöjt när möbelsnickare Tore Thorell passar in en stickbit.

– Det är mitt första däck, förklarar Tore. Visst är det svårt om man inte kan, men vi har ju John som förklarar och visar. Och dessutom är det roligt att få lära sig något nytt.

– Kunskap är ju aldrig en belastning.

Lagom till semestern ska Gladan vara klar och till hösten blir det provseglingar för att testa det nya

däcket. Då får flottans gas-tar på nytt börja skrubba med finaste sand – så att däckets är verkligt ståndsmässigt när segelskonerten nästa år skall krossa "pö-len" för tävlingar i USA.

- Att byta trädäck är inte heller ett jobb som hör till vardagligheterna på varvet.

– Det är nog en femton år sen' vi la ett trädäck senast, menar John och tänker på de träminsvepare som byggdes vid varvet 1959–60.

– Före dess, ja då får man tänka efter. Det var nog på en massa civila båtar som vi återställde här efter kriget. Där var mycket jobb med just däck.

- Och när blir då nästa gång?

det ska ju räcka till systerfartyget Falken också – men sen är det svårt att säga.

– Däckets som vi bytt nu har ju legat på sedan fartyget byggdes 1948 – och 30 år är nog normal livslängd för ett trädäck, menar John.

– Men det dröjer nog innan vi får byta på den här igen. Här gör grabbarna ett bra jobb – som säkert håller minst 30 år.

– Och då tror jag förr man får se på järnskrovet om det håller än hur trädäcket ser ut.

- Generationers erfarenhet och en stolt tradition hos våra timmermän, träarbetare, garanterar att HMS Gladan får ett fint däck att visa upp. Och samtidigt har en ny generation på gammalt vis fått en ny kunskap att föra vidare.

LIVSLÄNGD

– Ja, vi fick ju hem 1 600 löpmeter Oregon Pine så